

J.G. Sinkovics, J.C. Horvath (eds): Viral Therapy of Human Cancers

Marcell Decker, New York, 2005, 1-829.

A rákkutatás számos megoldatlan problémája között is előkelő helyet foglal el az onkolitikus vírusok terápiás alkalmazása. Joggal kérdezhetjük: lehetséges-e egyáltalán a daganatgyógyítás vírusokkal, hiszen az elmúlt évtizedekben egyre több olyan vírust ismerhettünk meg, melyeknek emberi patogénitása bizonyítottan tekinthető.

A kérdésre nem könnyű a válaszadás. A könyv szerkesztői, Sinkovics és Horváth professzorok, mégis vállalkoztak arra, hogy a bonyolult probléma minden aktuális vonatkozását megvizsgálják. Tehetik ezt, hiszen nagyon is illetékes személyek, akik sokszorosan bebizonyították eddigi munkásságuk során, hogy elismert, eredményes és kritikus szakemberek.

Könyvük összefoglalja az onkolitikus vírusterápia történetét a múlt század elejétől napjainkig. Élvezettel olvasható Sinkovics tollából az első, 148 oldalt kitevő fejezet. Benne személyes véleményét is megismerhetjük. Ma már egyértelmű, hogy onkolitikus vírusok hatására bizonyos daganatokban tartós remisszió érhető el. Úgy tűnik, hogy a vírusok szervezetbe juttatásának módja (pl. intratumorális adás) vagy az elpusztítandó daganatsejtek száma (pl. reziduális tumorsejtek, adjuváns terápia stb.) – egyéb tényezők mellett – kritikus szerepet játszik a daganatgátló hatás érvényesülésében.

A második fejezet ugyancsak Sinkovics írása. Szinte önálló könyv terjedelmű, hiszen 310 oldalt tesz ki. Az olvasó számára a bioterápia új eredményeinek részletes ismertetését biztosítja. Célja ezzel az információtomeggel, hogy meghatározza az onkolitikus vírusterápia helyét a célzott molekuláris terápia jelenleg viharos gyorsasággal fejlődő korszakában. Van „competitor”, azaz versenytárs molekula vagy terápiás módszer, de van „collaborator”, azaz kombinációs lehetőség is.

A könyv második felében 11 közlemény található, és valamennyi élvonalbeli, szakavatott, onkolitikus vírusokat kutató csoportok munkája. A könyvismertetés korlátai csak azt teszik lehetővé, hogy felsoroljuk azokat a legfontosabb víruscsoportokat, amelyekkel kapcsolatban eredmények születtek. Springfield munkatársaival a ka-

nyaróvírus onkolitikus hatását módosítja „genetic engineering” segítségével. A heidelbergi csoport Schirrmacher vezetésével vírus által befolyásolt tumorvakcinák hatását vizsgálja, és a reziduális daganatsejtek elpusztulását feltételezi. Horváth a Newcastle-disease vírusok onkolitikus tulajdonságait ismerteti, annak hazai vonatkozásaival is (MTH-68). Az osztrák csoport munkái az influenzavírusok esetleges kedvező szerepéről Muster nevéhez fűződnek. Taylor a vesicularis stomatitis-t okozó vírus hatását vizsgálja az interferonok szövetvényes rendszerében. Rommeleare a DKFZ kutatóival a parvovírusok onkolitikus tulajdonságait vizsgálja. Cassel munkatársaival beszámol arról, hogy a III stádiumú melanómás betegekben Newcastle-disease vírus onkolizátumával milyen eredményeket lehet elérni. Hersey vacciniavírus onkolizátumát használja ugyanerre a célra, szintén melanómás betegekben. A herpes simplex vírusok potenciális onkolitikus hatásáról Fu, a poliovírus rekombinánsok hatásáról gliomában pedig Merrill tudósít. A sort zárja McCormick kitűnő közleménye, amely az onkolitikus vírusok esetleges hatásmechanizmusát tárgyalja. Adatai alapján feltételezhető, hogy az RB és a p53 útvonal genetikai eltérései jelentős szerepet játszanak az onkolitikus vírusok potenciális hatásában. Ennek eredményeként biztató terápiás törekvéseknek vagyunk tanúi (ONYX-015).

A könyv végén még egy fejezet foglal helyet, a címe: „epilógus”. Recenzor inkább azt a címet adná: „Hogyan tovább?” Ebben a néhány oldalban ugyanis fel van vázolva a jövő kutatások útja, nagy szakértelemmel és igazi elhivatottsággal.

Azok számára, akik a daganatok immunterápiájával foglalkoznak, nélkülözhetetlen ez a könyv, amely több ezer irodalmi hivatkozást is tartalmaz. Ugyanakkor azok számára is tanulságos olvasmány, akik a daganatkutatás és -gyógyítás minden területén tájékozottak kívánnak maradni.

*Prof. Dr. Eckhardt Sándor
akadémikus*